

สมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตากา
ตำบลหนองใหญ่ อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด
Performance of Chief of Staff Ban Bataka, NongYai
Sub-district, Phon Thong District, Roi Et Province

อรรณวุฒิ พลະสุข¹

Attawut Palasook²

ณัฐนนท์ เนื่องนันท์³

Natthanon Nueangnan⁴

จิราพร บาร์ศรี⁵

Jirapon Barisri⁶

¹นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
E-mail: attawut28092540@gmail.com

²Student of Public Administration, Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University

³นักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด,
E-mail: army6852@gmail.com

⁴Student of Public Administration, Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University

⁵ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, E-mail: pan-111555@hotmail.co.th

⁶Assistant Professor Dr., Public Administration, Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานของ ผู้ใหญ่บ้านบ้านบะตาคาตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตาคา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านบ้านบะตาคาตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ประชากร คือ ประชาชนในบ้านบะตาคา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 624 คน และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในบ้านบะตาคา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งหมด จำนวน 242 คน ที่ได้จากการคำนวณตามสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับสมรรถนะการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตาคา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย และอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคมด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการบริการ ตามลำดับ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตาคา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาตามลำดับ คือ ด้านทัศนคติ รองลงมาคือ ด้านความรู้ ด้านความสามารถ และด้านทักษะ ตามลำดับ ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตาคา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ 1) ผู้ใหญ่บ้านควรมีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ 2) ผู้ใหญ่บ้านควรมีการจัดการป้องกันโรคติดต่อหรือโรคระบาดที่อาจเกิดขึ้นในหมู่บ้านและ 3) ผู้ใหญ่บ้านควรมีทัศนคติเชิงบวกกับบุคคลทุกระดับ

คำสำคัญ: การพัฒนาสมรรถนะ, การปฏิบัติงาน, ผู้ใหญ่บ้าน, บ้านบะตาคา

Abstract

This research had 3 objectives: 1) to study the level of performance of the village headman of Ban Bataka, Nong Yai Subdistrict, Phon Thong District, Roi Et Province; 2) To study the guidelines for the development of performance of the village headman of Ban Bataka, Nong Yai Sub-district, Phon Thong District, Roi Et Province. and 3) To study recommendations for the performance of duties of the village headman of Ban Bataka, Nong Yai Subdistrict, Phon Thong District, Roi Et Province. Bataka, Nong Yai Subdistrict, Phon Thong District, Roi Et Province, 624 people The samples were 242 people in Ban Bataka, Nong Yai Subdistrict, Phon Thong District, Roi Et Province, calculated according to the Taro Yamane formula. The data were analyzed, including percentage, mean and standard deviation.

The research results were found that Performance level of village headman of Ban Bataka, Nong Yai Subdistrict, Phon Thong District, Roi Et Province The overall picture is at a high level. And when considering each aspect, it was found that Was at the highest level in one aspect, namely government and orderliness And at a high level in 3 areas: economic development and social development, administration of justice and service, respectively Guidelines for the development of performance of the village headman of Ban Bataka, Nong Yai Sub-district, Phon Thong District, Roi Et Province The focus should be on the development in order, namely attitude, followed by knowledge, competence and skill respectively. Suggestions for the performance of duties of the village headman of Ban Bataka, Nong Yai Subdistrict, Phon Thong District, Roi Et Province are as follows: 1) The village headman

should have computer skills in performing the work efficiently. 2) The village headman should have management to prevent contagious disease or disease that may occur in the village, and 3) The village headman should have a positive attitude towards people at all levels.

Keywords: Performance Development, Operation, Chief of Staff, Banbataka

บทนำ

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ได้มีการแก้ไขปรับปรุงการจัดระเบียบการปกครองโดยการตั้งมณฑลเทศาภิบาลจังหวัด และอำเภอมีผู้ปกครองคือข้าหลวงเทศาภิบาลข้าหลวงเมืองและนายอำเภอดูแลตามลำดับ ซึ่งต่อมาได้ยุบการปกครองระดับมณฑล และตำแหน่งข้าหลวงได้เปลี่ยนเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด ส่วนการปกครองที่ต่ำกว่าอำเภอได้แบ่งเป็นตำบล และหมู่บ้าน และมีการเปลี่ยนแปลงการสรรหากำนันผู้ใหญ่บ้าน จากการแต่งตั้งโดยข้าหลวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นการเลือก โดยประชาชนในตำบลหรือหมู่บ้านนั้น ทั้งนี้ได้มีการทดลองเลือกผู้ใหญ่บ้านและกำนัน เพื่อตั้งขึ้นปกครองดูแลหมู่บ้านและตำบลเป็นครั้งแรกที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในปี พ.ศ. 2435 ทั้งนี้เนื่องมาจากพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ราษฎรมีโอกาสใช้สิทธิในการปกครองตนเอง ขึ้นตอนและบรรยากาศการเลือกกำนันผู้ใหญ่บ้านที่พระยามหาอำมาตยาธิบดี (กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย, 2537, น. 39-41) เมื่อครั้งเป็นหลวงเทศาภิบาลวิจารณ์ ที่นำทูลสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยขณะนั้น โดยสรุปว่าในขั้นต้นทำบัญชีสำมะโนครัว บ้านที่จัดเป็นหมู่บ้านและตำบล ก่อนเชิญเจ้าบ้านมาประชุมที่วัด เมื่อที่ประชุมพร้อมแล้วก็สอบถามว่าสมควรให้ใครเป็นผู้ใหญ่บ้าน เมื่อได้แล้วก็ออกไปตั้งชั่วคราว ในส่วนกำนันก็

จะให้ผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้นเป็นผู้เลือกผู้ใหญ่บ้านคนใดคนหนึ่งเป็นกำนัน ดังนั้นกำนันจะมีสถานภาพเป็นผู้ใหญ่บ้าน บ้านใดบ้านหนึ่งด้วยการปกครองภูมิภาคของประเทศ ซึ่งรวมทั้งการปกครองในตำบลและหมู่บ้าน แม้มีการปรับปรุงจนเป็นที่แน่นอน รัชกาลที่ 5 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติปกครองท้องที่ รศ.116 ขึ้นใช้บังคับทั่วประเทศ และต่อมาได้ปรับปรุงเป็นพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ 2457 ครั้งต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 6 และตรากฎหมายหลักโดยกรมพลำภัง (กรมการปกครอง ในปัจจุบัน) กำกับดูแลการปกครองส่วนภูมิภาคตั้งแต่ระดับอำเภอลงไปอย่างเช่นในปัจจุบัน (สถาบันดำรงราชานุภาพ. 2541, น. 22-23)

ผู้ใหญ่บ้านนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ใกล้ชิดกับราษฎรในพื้นที่มากที่สุด ซึ่งได้แสดงบทบาทในฐานะตัวแทนของทางราชการในหลายประการ ได้แก่ การอำนวยความสะดวกให้กับราษฎรในการติดต่อกับทางราชการ การตอบสนองนโยบายของทางราชการ การให้ความช่วยเหลือทางราชการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย การประชาสัมพันธ์การเป็นแหล่งข่าวให้กับทางราชการ เป็นต้น (ฉลุย พวงพลับ 2548, น. 1) นอกจากนั้นแล้ว ผู้ใหญ่บ้านยังมีบทบาทในฐานะตัวแทนประชาชน ซึ่งถึงแม้ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ก็ไม่ใช่ข้าราชการประจำที่มีความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่ ตำแหน่งดังกล่าวมีลักษณะเป็นผู้อาสาเข้ามาทำงานรับใช้ประชาชนมากกว่าที่จะยึดถือเป็นอาชีพได้ บทบาทของผู้ใหญ่บ้านที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ บทบาทในฐานะผู้นำชุมชน ซึ่งการเป็นผู้นำนั้นถือว่าเป็นบุคคลที่อยู่ในระดับแนวหน้าของชุมชน โดยจะต้องรับผิดชอบต่อความเป็นอยู่หรือประโยชน์ของผู้ที่อยู่ภายใต้การนำของตนอีกครั้ง ได้รับความเชื่อถือยกย่องจากหมู่คณะให้อยู่ในฐานะหรือตำแหน่งที่สูงกว่าคนอื่นๆ และทุกคนก็พร้อมที่จะเป็นผู้ตาม จึงถือได้ว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ที่สามารถใช้ได้ทั้งพระเดชและพระคุณกับประชาชนในพื้นที่ การใช้พระเดชก็คือ การใช้อำนาจตามที่กฎหมายได้ให้อำนาจไว้ ส่วนการใช้พระคุณก็คือ การสร้างสรรค์ความสามัคคีให้เกิดขึ้นในตำบล หมู่บ้านของตน คอยดูแลให้ประชาชนในปกครองมีความเป็นอยู่อย่างสงบสุข ซึ่งบทบาทในฐานะผู้นำชุมชน ได้แก่ การรวบรวมความเดือดร้อนของราษฎร แล้วนำเสนอต่อทางราชการเป็นผู้แก้ไขความขัดแย้งในพื้นที่ การเป็นผู้นำทางความคิดของราษฎรในพื้นที่

การเป็นผู้ประสานงาน การพัฒนาของชุมชน การสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในพื้นที่ เป็นต้น (ดำรง สุนทรศารทูล 2534, น. 18-25)

ปัจจุบันการพัฒนาทรัพยากรบุคคลและให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะของบุคคล โดยพิจารณาว่าสมรรถนะเป็นเกณฑ์ในการวัดผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ แนวคิดเรื่องสมรรถนะเริ่มเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1973 โดย David, C. McClell. (1973, p. 1-14) นักจิตวิทยาของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด จึงได้ทำการพัฒนาแบบทดสอบทางบุคลิกภาพ เพื่อศึกษาบุคคลที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพนั้นควรต้องมีทัศนคติและนิสัยอย่างไร เพื่อกำหนดเป็นสมรรถนะของการปฏิบัติงาน (Mc Clelland 1973, น.78) (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2548, น. 7) การพัฒนาความสามารถในการบริหารงานของผู้ใหญ่บ้านนั้น ยังมีปัญหาหลายประการ เช่น การอบรม การศึกษาดูงาน การนิเทศต่างๆ เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านบทบาทหน้าที่ให้กับผู้ใหญ่บ้านที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ นิจ ไพโรจน์ (2542, น. 115) ได้กล่าวว่า การเพิ่มสมรรถนะในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน โดยใช้กิจกรรมแทรกแซง ประกอบด้วย การฝึกอบรมสัมมนา การศึกษาดูงาน การอบรมภารกิจ การนิเทศติดตามงาน และการจัดลำดับกำนันไม่สามารถเพิ่มสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่กำนันผู้ใหญ่บ้านได้ ปัญหาด้านความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติแล้วไม่ประสบผลสำเร็จไม่เกิดประโยชน์ต่อชุมชน (สันติ สวัสดิพงษ์, 2541, น. 67) สรุปได้ว่า การปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้านตามบทบาทหน้าที่ยังมีปัญหาหลายประการ ได้แก่ ขาดความรู้ความสามารถ ขาดคุณธรรมในการบริหารงาน และขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ขาดภาวะผู้นำที่สร้างศรัทธาเชื่อถือแก่ประชาชน นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านการทุจริต จากการดำเนินโครงการต่างๆ ในหมู่บ้าน ซึ่งปัญหาเหล่านี้สร้างความไม่น่าเชื่อถือในบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน นอกจากนี้ ยังมีปัญหาในด้านการเมือง การบริหาร ซึ่งเกี่ยวข้องกับข้ออำนาจ และผลประโยชน์ต่างๆ การแบ่งกลุ่มอำนาจ เป็นต้น ปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อความร่วมมือและช่วยเหลือในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายต่อผู้นำที่ไม่สามารถช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ ซึ่งหากผู้ใหญ่บ้านมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีสมรรถนะในการปฏิบัติงาน เข้าถึงปัญหาความ

ต้องการของชุมชน สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและชุมชนได้ ก็จะสามารถเรียกศรัทธาจากประชาชนสร้างความน่าเชื่อถือแก่ประชาชนในหมู่บ้านสามารถนำการพัฒนาต่างๆ เช่น สร้างรายได้ สร้างงาน สร้างระบบเศรษฐกิจพอเพียง สร้างความเข้มแข็ง ตามแนวคิดของคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2547, น. 21) ที่กล่าวถึง การพัฒนาชุมชน มีผู้นำที่ดีมีคุณธรรม เมตตาธรรม รู้จักคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง มีกระบวนการเรียนรู้การพัฒนาบนพื้นฐานศักยภาพชุมชนได้อย่างดียิ่งต่อไป

ในส่วนของพื้นที่การศึกษาวิจัย ผู้วิจัยเลือกศึกษาผู้ใหญ่บ้าน บ้านปะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด เนื่องจากส่วนใหญ่ประชากรในพื้นที่มีอาชีพ ทำนา ทำไร่มันสำปะหลัง ไร่อ้อย และปลูกพืชสวนครัว เป็นต้น ดังนั้นบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับราษฎรมากที่สุด ย่อมจะทราบถึงความต้องการของราษฎร และจะสามารถอำนวยความสะดวกให้กับราษฎร ในการติดต่อกับทางราชการ การตอบสนองนโยบายทางราชการ การให้ความช่วยเหลือทางราชการ การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย การประชาสัมพันธ์ การเป็นแหล่งข่าวให้กับทางราชการ เป็นต้น

ดังนั้น การที่จะทำให้ผู้นำสามารถดำเนินงานจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ภายใต้สมรรถนะของผู้ใหญ่บ้าน ตลอดจนผสมผสานงานที่ปฏิบัติจะทำให้เป็นหมวดหมู่ ไม่มีลักษณะซ้ำซ้อนในการดำเนินงานในแต่ละพื้นที่นั้น ผู้ใหญ่บ้านมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติที่ดี ในโครงสร้างหน้าที่และบทบาทของตน เป็นผู้นำที่เปี่ยมด้วยสมรรถนะอย่างเหมาะสม และจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการเพิ่มสมรรถนะของผู้ใหญ่บ้าน ให้สามารถปฏิบัติงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และความต้องการของชุมชน โดยยึดบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน เพื่อให้ทราบถึงสมรรถนะของผู้ใหญ่บ้าน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน บ้านปะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน บ้านปะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน บ้านปะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล

1. เพศ
2. อายุ
3. อาชีพ
4. รายได้ต่อเดือน
5. ระดับการศึกษา

การปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน

1. การปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย
2. การพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม
3. การอำนวยความสะดวก
4. การบริการ

ตัวแปรตาม

สมรรถนะ

1. ความรู้
2. ความสามารถ
3. ทักษะ
4. ทักษะคิดของผู้ใหญ่บ้าน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการวิจัย คือ พื้นที่บ้านบะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในบ้านบะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 624 คน (ฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรบ้านบะตากา, 2563)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) คือ ประชาชนในบ้านบะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งหมด จำนวน 242 คน ที่ได้จากการคำนวณตามสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane)

3. ขอบเขตด้านระยะเวลาการวิจัย

ระยะเวลาระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ.2562 – กันยายน พ.ศ. 2563

4. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน โดยประกอบด้วยสมรรถนะ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านความสามารถ ด้านทักษะ และด้านทัศนคติ และการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยประกอบไปด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการปกครอง

และรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการบริการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง สมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรในหมู่บ้านบะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 624 คน และการศึกษาครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนของประชากรที่อาศัยอยู่ในบ้านบะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 242 คน การศึกษาวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรทาร์ยามาเน่ (Taro Yamane) ซึ่งกำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 5 หรือ 0.05

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระดับการศึกษา โดยใช้คำตอบแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความรู้ ด้านความสามารถ ด้านทักษะ และด้านทัศนคติ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการปกครอง และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการบริการ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ระเบียบวิธีเครื่องมือที่มีความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อให้ได้เครื่องมือที่ดีและมีคุณภาพ โดยทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) การทดสอบความเที่ยงตรง ใช้วิธีนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างมาแล้ว โดยกรรมการที่ปรึกษาได้พิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขแบบสอบถาม เพื่อให้มีความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาที่จะวัด (Content Validity) มากยิ่งขึ้น หลังจากนั้น จึงนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลอง (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างงานวิจัย ตามวันและเวลาที่กำหนด

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในเขตบ้านบะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและหนังสือขอความอนุเคราะห์ตามจำนวนประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและติดตามแบบสอบถาม การสังเกตทั้งหมดมาสรุปเป็นข้อมูล
4. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

5. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ที่ได้รับรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง และคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยได้กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล และการนำสถิติที่เกี่ยวข้องมาใช้ ดังนี้

1. นำเสนอแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และถูกต้อง
2. กำหนดรูปแบบสำหรับลงรหัสตามตัวแปรที่กำหนดไว้ และกำหนดระดับการวัดออกเป็น 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด
3. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ บันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนในแบบรหัสแล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัสตามฟอร์มที่ตั้งไว้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์
4. นำคะแนนไปประมวลผลข้อมูลด้วยตัวเครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายของสมรรถนะตามระดับคะแนน
5. สำหรับข้อคำถามปลายเปิดในประเด็นข้อเสนอแนะที่มีต่อสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ดผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปตามความสัมพันธ์ของข้อมูลในแต่ละประเด็น

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์วิเคราะห์หาค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตাকা ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตাকা ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตাকা ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ดพบว่า ระดับการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตাকা ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.49$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย ($\bar{x}=4.55$) และระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม ($\bar{x}=4.49$) ด้านการอำนวยความสะดวก ($\bar{x}=4.47$) และด้านการบริการ ($\bar{x}=4.46$) ตามลำดับ

2. ผลการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตাকা ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตাকা ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาตามลำดับ คือ ด้านทัศนคติของผู้ใหญ่บ้าน รองลงมา คือ ด้านความรู้ของผู้ใหญ่บ้าน ด้านความสามารถของผู้ใหญ่บ้าน และด้านทักษะของผู้ใหญ่บ้าน ตามลำดับ

สมรรถนะของผู้ใหญ่บ้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.41$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านทัศนคติของผู้ใหญ่บ้าน

($\bar{x}=4.51$) และอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความรู้ของผู้ใหญ่บ้าน ($\bar{x}=4.40$) ด้านความสามารถของผู้ใหญ่บ้าน ($\bar{x}=4.38$) และด้านทักษะของผู้ใหญ่บ้าน ($\bar{x}=4.37$) ตามลำดับ

3. ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

- ผู้ใหญ่บ้านควรมีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ

- ผู้ใหญ่บ้านควรมีการจัดการป้องกันโรคติดต่อหรือโรคระบาดที่อาจเกิดขึ้นในหมู่บ้าน

- ผู้ใหญ่บ้านควรมีทัศนคติเชิงบวกกับบุคคลทุกระดับ

สรุปผลและอภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง สมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยนำมาสรุปผลและอภิปรายผลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.6 มีอายุระหว่าง 41-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 59.5 มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 76.0 มีรายได้ต่อเดือน 5,001-8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 69.4 และมีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 49.6

2. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้านบ้านบะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม

อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม ด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรม และด้านการบริการ ตามลำดับ

ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แจ้งประกาศข่าวสารระเบียบกฎหมายของทางราชการให้ราษฎรทราบ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา มีการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย และการจัดการป้องกันโรคติดต่อหรือ โรคระบาด ซึ่งเกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้นในหมู่บ้าน ตามลำดับ

ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สนับสนุนการจัดทำสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ส่งเสริมศาสนาการศึกษาและการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณี ท้องถิ่น และมีการตรวจตราดูแลรักษาสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์ในหมู่บ้านเช่นสระน้ำศาลา ที่เลี้ยงปศุสัตว์ เป็นต้น ตามลำดับ

ด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการให้ความรู้และให้คำปรึกษาหารือเกี่ยวกับกฎหมายเบื้องต้นแก่ประชาชน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา การแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดและคดีต่างๆ ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน และมีการให้ความรู้และให้คำปรึกษาหารือเกี่ยวกับกฎหมายเบื้องต้นแก่ประชาชน ตามลำดับ

ด้านการบริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนในหมู่บ้าน เช่น การให้บริการงานทะเบียนและบัตรฯ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา อำนวยความสะดวกและสนับสนุนการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอำนวยความสะดวกประสานงานและช่วยเหลือเจ้าหน้าที่จากส่วนราชการอื่นที่เข้าไปทำงานในท้องที่ ตามลำดับ

3. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านทัศนคติ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ด้านความรู้ ด้านความสามารถ และด้านทักษะ ตามลำดับ

ด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความสามารถบริหารงาน โดยให้เกิดการทำงานเป็นทีม และการประสานความร่วมมืออยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา มีความรู้ในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน และมีทักษะด้านการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ตามลำดับ

ด้านความสามารถ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความสามารถในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนในหมู่บ้านได้ทราบ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา มีความสามารถในการประสานงานกับประชาชนหรือคนทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลตามลำดับ

ด้านทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นทั้งภายในหมู่บ้านและภายนอกหมู่บ้านได้เป็นอย่างดี อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา มีทักษะการวิเคราะห์งานที่ได้รับมอบหมายให้ได้ตามเป้าหมายอยู่เสมอ และมีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมพื้นฐานในการปฏิบัติงานได้ตามลำดับ

ด้านทัศนคติ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมที่ปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา มีทัศนคติเชิงบวกในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น และมีความพึงพอใจต่องานที่ได้รับมอบหมายตามลำดับ

4. ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านบ้านบะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

- ผู้ใหญ่บ้านควรมีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ
- ผู้ใหญ่บ้านควรมีการจัดการป้องกันโรคติดต่อหรือโรคระบาดที่อาจจะเกิดขึ้นในหมู่บ้าน
- ผู้ใหญ่บ้านควรมีทัศนคติเชิงบวกกับบุคคลทุกระดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้พบประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล

1. ระดับการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ และการพัฒนาสังคมด้านการอำนวยความสะดวกและด้านการบริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรนภทร วิระทูล และพัฒนศิลป์ สำเร็จแสงจันทร์รัมย์ (2558) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษา พบว่า 1) กำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย และด้านการทะเบียนต่างๆ และด้านอื่นตามลำดับ 2) กำนันผู้ใหญ่บ้านที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกัน ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย ผลการวิจัยพบว่า ความรู้สึกนึกคิดของราษฎรที่มีต่อผู้ใหญ่บ้านเป็นไปในทางที่ดีเป็นส่วนใหญ่ ราษฎรได้รับการบริการด้วยดีจากผู้ใหญ่บ้านตลอดมา ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ที่ให้ทั้งคำปรึกษาหารือและให้ความคุ้มครองแก่ราษฎร ผู้ใหญ่บ้านเป็นตัวแทนของราษฎรมากกว่าที่จะเป็นตัวแทนของทางราชการ และยังคงมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของราษฎร

ในการที่จะปกครองดูแลราษฎรให้อยู่เย็นเป็นสุขได้ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2551) กล่าวว่า อำนาจหน้าที่กำนันผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบัน ประกอบด้วย ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคมด้านการอำนวยความสะดวก และการบริการ ซึ่งได้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ ชาญ คำวรรณ (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทและอำนาจหน้าที่ของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนภายหลังที่ พ.ศ. 2537 ผลการศึกษา พบว่า บทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยนั้น แม้มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นมา แต่การทำงานของทั้งสองหน่วยงานนี้ไม่เกิดการซ้ำซ้อนกันแต่อย่างใด องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นทั้งหมด ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำนันผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตท้องที่ของตน ปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คือ ความเป็นญาติพี่น้องในชุมชน หมู่บ้านตำบล ความรู้ความสามารถของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สิทธิประโยชน์ค่าตอบแทน ความปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน การมีบุญคุณต่อกันมาก่อน และอุดมการณ์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและสอดคล้องกับการศึกษาของ จารุพงศ์ พลเดช (2515, น. 90-96) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผู้ใหญ่บ้านกับการรักษาความสงบเรียบร้อย ในท้องที่ศึกษาบทบาทของผู้ใหญ่บ้าน เฉพาะกรณีอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า ผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อตำแหน่ง มีความพอใจต่อการเป็นตัวแทนของทางราชการและราษฎรมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ใหญ่บ้านราษฎร จะได้รับประโยชน์โดยตรงจากการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านยังได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

1.2 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม ผลการวิจัย พบว่า ผู้ใหญ่บ้านมีการจัดการ และมีการรักษาสິงของซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์ในหมู่บ้าน และผู้ใหญ่บ้านได้มีการหาอาชีพเสริมนอกเหนือจากอาชีพเกษตรกร มาให้ประชากรในหมู่บ้านให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ธีรวัฒน์ ธนานันท์

(2544, น. 38) ได้ศึกษาการใช้บริการตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตสุขาภิบาลนิเวศกับสุขาภิบาลธงธานี อำเภอร้อยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านที่ประชาชนในท้องที่สองสุขาภิบาลที่ได้ใช้บริการดังนี้ การบำรุงส่งเสริมอาชีพราษฎรโดยจัดหาแหล่งเงินทุน การรักษาเกี่ยวกับอาชีพของราษฎรในการจัดตั้งกลุ่ม เพื่อการสำรองหรือใช้ทรัพยากรร่วมกัน และการบรรเทาทุกข์ให้แก่ผู้ประสบสาธารณภัย การปฏิบัติหน้าที่ผู้ใหญ่บ้านด้านการให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกที่ประชาชนในทั้งสองเขตสุขาภิบาลได้ใช้บริการมีดังนี้ การชี้แจงให้ประชาชนทราบประกาศหรือคำสั่งของทางราชการ การสำมะโนครัว โดยทะเบียนราษฎร โดยการทำบัตรประจำตัวประชาชน และโดยการรับรองตัวบุคคลการควบคุมดูแลให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมาย โดยให้คำแนะนำเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบต่างๆ โดยนำพาให้ไปดำเนินการตามกฎหมาย และการอบรมสั่งสอนโดยการรายงาน เพื่อขอความช่วยเหลือจากทางราชการ ประชาชนในเขตสุขาภิบาลบ้านนิเวศน์ได้ใช้บริการของผู้ใหญ่บ้าน แต่ประชาชนในเขตสุขาภิบาลธงธานี ไม่ได้ใช้บริการของผู้ใหญ่บ้าน การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านที่ประชาชนในทั้งสองเขตสุขาภิบาล ไม่ได้ใช้บริการมีเพียงประการเดียว คือ การควบคุมคนในหมู่บ้านขอความช่วยเหลือ เมื่อเกิดภัยพิบัติต่อลูกบ้าน (ธีรวัฒน์ ธนानันท์, 2544, น. 38) ได้ศึกษาการใช้บริการตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตสุขาภิบาลบ้านนิเวศน์กับสุขาภิบาลธงธานี อำเภอร้อยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ผู้นำมีการบำรุงส่งเสริมอาชีพของราษฎร โดยแต่งตั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพการรักษาผลประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพของราษฎร โดยการเน้นการแจ้งข้อมูลข่าวสารและการจัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อย โดยการจัดหาอุปกรณ์ จัดหาแหล่งเงินทุนการรักษาผลประโยชน์เกี่ยวกับอาชีพของราษฎร โดยการจัดตั้งกลุ่มเพื่อการสำรองหรือใช้ทรัพยากรร่วมกัน

1.3 ด้านการอำนวยความสะดวก มีการให้ความรู้และให้คำปรึกษาหารือเกี่ยวกับกฎหมายเบื้องต้นแก่ประชาชน แจ้งข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดและคดีต่างๆ ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน และให้ความรู้ให้คำปรึกษาหารือเกี่ยวกับกฎหมายเบื้องต้นแก่ประชาชนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรวัฒน์ ธนานันท์ (2544) ได้ศึกษาการใช้บริการตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตสุขาภิบาลนิเวศกับสุขาภิบาล

ธงธานี อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติหน้าที่ผู้ใหญ่บ้าน ด้านการให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกที่ประชาชน ทั้งสองเขตสุขาภิบาล ได้ให้บริการ มีการควบคุมดูแลให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมาย โดยให้คำแนะนำเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบต่างๆ ให้ไปดำเนินการตามกฎหมาย และมีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน

1.4 ด้านการบริการ มีการอำนวยความสะดวก และให้บริการแก่ ประชาชนในหมู่บ้าน เช่น การให้บริการงานทะเบียนและบัตรฯ อำนวยความสะดวก และสนับสนุนการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประสานงาน และช่วยเหลือเจ้าหน้าที่จากส่วนราชการอื่นที่เข้าไปทำงานในท้องที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถิรวัฒน์ ธนาคันท์ (2544) ได้ศึกษาการใช้บริการตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตสุขาภิบาลนิเวศกับสุขาภิบาลธงธานี อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า มีการชี้แจงให้ประชาชนทราบประกาศหรือคำสั่งของทางราชการ การสำมะโนครัว โดยทะเบียนราษฎร โดยการทำบัตรประจำตัวประชาชนและโดยการรับรองตัวบุคคล การควบคุมดูแลให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายโดยให้คำแนะนำเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบต่างๆ

2. สมรรถนะของผู้ใหญ่บ้าน บ้านบะตากา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอนาทอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านทัศนคติของผู้ใหญ่บ้านอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านความรู้ของผู้ใหญ่บ้าน ด้านความสามารถของผู้ใหญ่บ้าน และด้านทักษะของผู้ใหญ่บ้าน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จิราพร บาร์ศรี (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่อธิบายสมรรถนะของผู้ใหญ่บ้าน ในมุมมองของประชาชน ในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการสร้างสมการพยากรณ์เพื่ออธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ใหญ่บ้านในมุมมองของประชาชน สรุปได้ว่า สมรรถนะด้านเพศของผู้ใหญ่บ้าน ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ด้านรูปแบบผู้นำแบบประชาธิปไตย ด้านรูปแบบผู้นำแบบมีส่วนร่วม และด้านรูปแบบผู้นำการสนับสนุนทางการเมือง ส่งผลให้ผู้ใหญ่บ้านมีสมรรถนะมากยิ่งขึ้น 2) ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ใหญ่บ้าน พบว่า 2.1) การ

สร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ควรสนับสนุนด้านค่าตอบแทนที่สูงขึ้น สนับสนุนสวัสดิการและการศึกษา 2.2) การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ โดยกระตุ้นให้เกิดความสำนึกที่ดีต่อหน้าที่ผู้ใหญ่มากขึ้น 2.3) การส่งเสริมบทบาทความเป็นผู้นำด้านประชาธิปไตย โดยสนับสนุนให้มีการแสดงความคิดเห็น และการตัดสินใจตามระบอบประชาธิปไตย 2.4) การส่งเสริมการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ผู้ใหญ่มากขึ้นได้เป็นผู้นำการพัฒนาชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ และ 2.5) การสนับสนุนทางการเมือง โดยการให้ผู้ใหญ่มากขึ้นได้เป็นผู้นำในการส่งเสริมบทบาททางการเมือง การเข้าร่วม และปฏิรูประบบการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ ศตวรรษ กล้าดิษฐ์ (2560) ผลการศึกษา พบว่า ภาพรวมในทุกด้านของสมรรถนะที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายผลิตของบริษัทสายไฟฟ้าไทย-ยาสากิ จำกัด อยู่ในระดับที่ส่งผลมาก เมื่อทำการพิจารณาในสมรรถนะแต่ละด้าน พบว่า สมรรถนะที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ ด้านทักษะ รองลงมา คือ ด้านความรู้และในด้านคุณลักษณะพึงประสงค์นั้นมีระดับสมรรถนะที่ส่งผลมากเท่ากันสุดท้าย คือ ด้านทัศนคติมีระดับสมรรถนะที่ส่งผลปานกลางและทำการพิจารณาหัวข้อของสมรรถนะ ที่ส่งผลมากที่สุดในแต่ละด้าน พบว่า หัวข้อที่ส่งผลมากที่สุดในด้านของความรู้ คือ มีความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ ในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี ในด้านของทักษะ คือ มีทักษะการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้อง ในด้านของทัศนคติ คือ มีความคิดที่จะพัฒนาสมรรถนะของตนเองให้สูงขึ้นอยู่เสมอ สุดท้ายในด้านคุณลักษณะพึงประสงค์ คือ มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรม และมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเองสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.1 ด้านความรู้ของผู้ใหญ่มากขึ้น มีผลต่อสมรรถนะของผู้ใหญ่มากขึ้น เนื่องจากการที่ผู้ใหญ่มากขึ้นมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง จึงทำให้ผู้ใหญ่มากขึ้นปฏิบัติหน้าที่ด้วยความบริสุทธิ์ใจ โดยยึดผลประโยชน์ของบุคคลในชุมชนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ พิงสาย (2550) ทำการศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจ และเจตคติต่อสิทธิหน้าที่ ในการบริหารจัดการท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน ตำบลบ้านคลองสวน อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนตำบลบ้านคลองสวน อำเภอพระสมุทร

เจตีย์ จังหวัดสมุทรปราการ มีความรู้ ความเข้าใจในสิทธิหน้าที่ในการบริหารจัดการท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก เจตคติต่อสิทธิหน้าที่ในการบริหารจัดการท้องถิ่นอยู่ในระดับดี การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับน้อย ระดับความรู้ความเข้าใจกับระดับเจตคติต่อสิทธิหน้าที่ ในการบริหารจัดการท้องถิ่นของประชาชนมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ระดับความรู้ ความเข้าใจในสิทธิหน้าที่กับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กัน และระดับเจตคติต่อสิทธิหน้าที่กับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กัน

2.2 ด้านความสามารถของผู้ใหญ่บ้าน ด้านความสามารถของผู้ใหญ่บ้าน มีผลต่อสมรรถนะของผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากผู้ใหญ่บ้านมีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม มีความมั่นใจในตนเอง เฉลียวฉลาดและรู้งาน และเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติงานต่างๆ ในหมู่บ้าน จึงทำให้การปฏิบัติงานต่างๆ มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพานี สฤญ์วานิช (2549, น. 296) ทำการศึกษาเรื่องบทบาทผู้นำ ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมหรืองานของผู้นำที่มีความสามารถ มีอิทธิพลเหนือกลุ่ม มีวิสัยทัศน์ มีค่านิยมที่เหมาะสม ตลอดจนมีความสามารถในการตัดสินใจที่เป็นการตัดสินใจที่ยาก และซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น เป็นบทบาทที่มีความสำคัญต่อกลุ่มเป็นอย่างยิ่ง เพราะกลุ่มจะเข้มแข็งและประสบความสำเร็จได้ต้องมีผู้นำที่มีบทบาทที่ดี ซื่อสัตย์มีคุณธรรม มีความมั่นใจในตนเอง เฉลียวฉลาดและรู้งาน ดังนั้น ผู้นำชุมชน ก็เป็นผู้ที่มีบทบาทความเป็นผู้นำในชุมชนที่ตนปกครองดูแล มีพฤติกรรมและแสดงออกถึงบทบาทในฐานะผู้นำในชุมชน

2.3 ด้านทักษะของผู้ใหญ่บ้าน ด้านทักษะของผู้ใหญ่บ้านมีผลต่อสมรรถนะของผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากการปฏิบัติงานในแต่ละวัน มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่เหมาะสม จึงต้องอาศัยความชำนาญในการปฏิบัติงาน และอาศัยการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงาน ซึ่งปัญหาจากการปฏิบัติงานเกิดในระหว่างขณะทำการปฏิบัติงาน และจำต้องทำการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพื่อให้การทำงานสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพานี สฤญ์วานิช (2549, น. 296) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทผู้นำ บทบาทผู้นำ คือ พฤติกรรมหรืองานของผู้นำที่มีความสามารถ มีอิทธิพลเหนือกลุ่ม มีวิสัยทัศน์ มีค่านิยมที่เหมาะสม

ตลอดจนมีความสามารถในการตัดสินใจที่เป็นการตัดสินใจที่ยาก และซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น เป็นบทบาทที่มีความสำคัญต่อกลุ่มเป็นอย่างยิ่ง เพราะกลุ่มจะเข้มแข็งและประสบความสำเร็จได้ต้องมีผู้นำที่มีบทบาทที่ดี ซื่อสัตย์ มีคุณธรรม มีความมั่นใจในตนเอง เฉลียวฉลาดและรู้งาน ดังนั้น ผู้นำชุมชน ก็เป็นผู้ที่มีบทบาทความเป็นผู้นำในชุมชนที่ตนปกครองดูแล มีพฤติกรรมและแสดงออกถึงบทบาทในฐานะผู้นำในชุมชน และชูชัย สมิทธิไกร (2552, น. 29) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะด้านเทคนิคการปฏิบัติงาน (Technical Skills) หรือความเชี่ยวชาญในงาน เทคนิคต่างๆ จัดเป็นความสามารถขั้นปฏิบัติงานเฉพาะอย่าง ที่บุคลากรในหน่วยงานนั้นจำเป็นต้องรู้ โดยทักษะอาจได้มาจากการศึกษาอบรม ฝึกงาน หรือจากการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์โดยตรง

2.4 ด้านทัศนคติของผู้ใหญ่บ้าน ด้านทัศนคติของผู้ใหญ่บ้านมีผลต่อสมรรถนะของผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากผู้ใหญ่บ้านมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน มีความเต็มใจที่จะทุ่มเทกำลังกายกำลังใจในการทำงาน เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์รามล สุพรรณพงศ์ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการปฏิบัติงานกับความพึงพอใจของพนักงานโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ พบว่า ความสัมพันธ์กันกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน คือ ด้านพฤติกรรม ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อพฤติกรรมของพนักงานนั้น มีความเต็มใจที่จะทุ่มเทกำลังกายกำลังใจในการทำงาน เพื่อช่วยหน่วยงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จโดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมของหน่วยงานสม่ำเสมอ และยินดีเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์ของหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้ใหญ่บ้านควรมีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ
2. ผู้ใหญ่บ้านควรมีการจัดการป้องกันโรคติดต่อหรือโรคระบาดที่อาจเกิดขึ้นในหมู่บ้าน
3. ผู้ใหญ่บ้านควรมีทัศนคติเชิงบวกกับบุคคลทุกระดับ

ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน
2. ควรมีการศึกษาแนวทางหรือวิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนาศักยภาพกำนันผู้ใหญ่บ้าน
3. ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2537). *คู่มือปฏิบัติงานเกี่ยวกับกำนันผู้ใหญ่บ้าน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง.
- จิราพร บาริศรี. (2557). *ปัจจัยที่อธิบายสมรรถนะของผู้ใหญ่บ้าน ในมุมมองของประชาชน*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- ฉลวย พ่วงพลับ. (2548). *บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้าน : กรณีศึกษาอำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ชาญ คำวรรณ. (2546). *เรื่องบทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนภายหลังปี พ.ศ. 2537*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ชูชัย สมितिไกร. (2550). *การสรรหา การคัดเลือก และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2547). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์สมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: เอเซอร์เซ็นเตอร์.
- ดำรง สุนทรศารทูล. (2534). *แนวความคิดในการปฏิบัติงานของข้าราชการฝ่ายปกครองยุคปัจจุบัน*. ในบทความทางวิชาการ เล่ม 16. กรุงเทพฯ.
- ถิรวัฒน์ ธนानันท์. (2544). *การใช้บริการตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตสุขาภิบาลนิเวศกับสุขาภิบาลธำนิอำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด*. (ปริญญาานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).

- นิจ ไพรสนท์. (2542). *การเพิ่มสมรรถนะในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต พัฒนาสังคม, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- พรนภัทร วีระทูล และ พัฒน์สิน สำเร็จแสงจันทร์รัมย์. (2558). การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารวิทยาลัยราชสีมา: วิทยาลัยราชสีมา*.
- พิมพ์ราณิล สุพรรณพงศ์. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการปฏิบัติงานกับความพึงพอใจของพนักงานโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศตวรรษ กล้าดิษฐ์. (2560). *สมรรถนะที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายผลิตในอุตสาหกรรมการผลิตสายไฟฟ้า: กรณีศึกษาบริษัทสายไฟฟ้าไทย - ยາซากิ จำกัด*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ).
- สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ร่วมกับสำนักบริหารการปกครองท้องที่กรมการปกครอง. (2541). *บทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่เหมาะสมในอนาคต*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- สันติ สวัสดิพงษ์. (2541). *ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของชุมชน: กรณีศึกษาในท้องที่อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่*. (การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สถาบันสิ่งแวดล้อมไทยและสถาบันคีนันแห่งเอเชีย. (2547). *โครงการพัฒนาดัชนีชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: มปท.

- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.). (2548). *การปรับใช้สมรรถนะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์*. เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง สมรรถนะของข้าราชการ. (ม.ป.พ.)
- สุชาติ พึงสาย. (2550). *ผลการศึกษากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง: กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านของตำบลบ้านคลองสวน อำเภอสระบุรี จังหวัดสมุทรปราการ*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต การจัดการและการประเมินโครงการ โครงการบัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี).
- สุพานี สถัญญ์วานิช . (2549). *พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่: แนวคิดและทฤษฎี*. กรุงเทพฯ: บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด.
- McClelland, D. C. (1973) . *Testing for Competence Rather Than for Intelligence*. *American Psychologist*, 28, 1-14.